

prima instanță: S. Iorgov

dosarul nr. 2ra-1116/17

instanța de apel: M. Ciugureanu, L. Popova, A. Minciuna

ÎNCHEIERE

14 iunie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Valeriu Doagă
Ion Druță
Tamara Chișca-Doneva

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către Tcacenco Angela, reprezentată de avocatul Lazari Constantin

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Tcacenco Angela și Agenția pentru Protecția Consumatorilor împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Natali-Construct” cu privire la încasarea sumei și prejudiciului moral,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 15 februarie 2017 prin care a fost respins apelul declarat de Tcacenco Angela și recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Natali-Construct”, menținută hotărârea Judecătoriei Râșcani, mun. Chișinău din 28 aprilie 2016 prin care acțiunea a fost respinsă și încheierea Judecătoriei Râșcani, mun. Chișinău din 10 februarie 2016 prin care a fost refuzată primirea cererii reconvenționale,

c o n s t a t ă :

La data de 25 noiembrie 2013 Tcacenco Angela și Agenția pentru Protecția Consumatorilor au depus cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Natali-Construct” cu privire la încasarea sumei nerestituite și încasarea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii au indicat că, Tcacenco Angela la 12 martie 2013 a încheiat cu pârâtul contractul de antrepriză nr. 12/03/013.

Menționează că conform pct. 1 din cap. IV „termenul de execuție” al contractului, pârâtul s-a obligat să finiseze lucrările de construcție și montare a casei de locuit, comandate de Tcacenco Angela, în conformitate cu proiectul de execuție, până la data de 20 iulie 2013.

Relatează că valoarea contractului, reieșind din avansul de 35 % în mărime de 90 000 lei, stipulat în contract, a fost stabilită la un preț forfetar de 257 143 lei, iar părțile au stabilit să nu fie construit demisolul (D) proiectat inițial. Respectiv a fost modificat proiectul de execuție în care s-a stabilit numai executarea parterului (P) și mansardei (M).

Relevă că datorită faptului că la etapa executării gropii de fundație, până la soiul tare al pământului, înfundarea neprevăzută a ajuns la mai mult de 1,4 metri peste adâncimea gropii proiectate inițial, Tcacenco Angela a convenit cu pârâtul de a modifica proiectul prin introducerea demisolului (D), așa cum era indicat inițial în proiectul care a fost prezentat la Primărie pentru obținerea autorizației de construcție, modificând doar hotarele demisolului la întregul perimetru a casei, în locul fundației proiectate.

Astfel, reiterează că a fost încă o dată modificat proiectul de execuție în care s-a stabilit executarea demisolului (D), parterului (P) și mansardei (M), iar pârâtul a făcut calcule simplificate, conform cărora valoarea totală a lucrărilor de construcție cu materialele necesare a constituit suma de 404 885 lei pe care reclamanta Tcacenco Angela a și acceptat-o.

Indică că, până în prezent pârâtul nu și-a onorat obligația contractuală susmenționată, deși a expirat termenul de finisare a lucrărilor, iar despre prelungirea acestui termen nu a fost informată.

Mai mult ca atât insistă că pârâtul, în calitate de antreprenor a executat lucrările de hidroizolare a demisolului cu abateri esențiale de la recomandările producătorului privind hidroizolantele, precum și mai solicita de la Tcacenco Angela finanțarea lucrărilor exagerate și materialelor de o cantitate mai mare decât era necesară conform proiectului.

A mai invocat că, pârâtul nu-i permitea să facă cunoștință cu înscrisurile din cartea tehnică a construcției și nici nu-i dădea dările de seamă cu documente justificative privind calitatea, cantitatea și costul materialelor utilizate în construcția casei, astfel, reclamanta la data de 12 iulie 2013 (la această dată lucrările au fost stopate din inițiativa pârâtului), a înaintat pârâtului o notificare prin care i-a cerut prezentarea dării de seamă despre progresul lucrărilor și despre cheltuielile de fapt efectuate.

Confirmă că primind notificarea la data de 17 iulie 2013, pârâtul n-a reacționat și nu s-a mai prezentat la obiectivul de construcție pentru a soluționa problema.

Susține că în situația creată a devenit clar că lucrările nu vor fi îndeplinite în termenul stabilit și din aceste motive, la data de 23 iulie 2013, a înaintat pârâtului o sesizare privind inițierea rezilierii contractului și repararea prejudiciului în condițiile Legii privind protecția consumatorilor nr. 105-XV din 13 martie 2003.

Insistă că, deși termenul de executare a cerințelor din reclamație a expirat, răspuns la reclamație de la pârât, în calitate de executant al lucrărilor (antreprenor), în adresa reclamantei n-a parvenit, astfel pârâtul a încălcat prevederile contractului și Legii privind protecția consumatorilor nr. 105-XV din 13 martie 2003.

Afirmă că până la ziua inițierii rezilierii contractului reclamanta i-a achitat pârâtului în avans suma de 364 345 lei, astfel îndeplinindu-și integral obligațiile sale de achitare la etapa de desfășurare a lucrărilor la zi.

Mai comunică că prin somația din 23 iulie 2013, recepționată de pârât la 31 iulie 2013, reclamanta a solicitat de la pârât rezilierea contractului și restituirea banilor avansați în mărimea evaluată preventiv a valorii lucrărilor neexecutate de fapt, neconforme și materialelor necesare pentru construcție neprocurate, conform proiectului de execuție.

În acest context, menționează că în conformitate cu devizul local nr. 1 (D+P+M), întocmit în prețuri curente la 19 august 2013, valoarea lucrărilor neexecutate de fapt, neconforme și materialelor necesare pentru construcție neprocurate, pe care urma să le execute și să le procure pârâtul constituie 245 319 lei, excluzând totodată suma de 40 540 lei (404 885 lei – 364 345 lei) neachitată și rămasă pentru finisarea lucrărilor. Astfel valoarea lucrărilor neexecutate de fapt, neconforme și materialelor necesare pentru construcție neprocurate constituie suma de 205 319 lei.

Reclamanta a mai indicat că, de la 04 august 2013 - ziua depășirii termenului de achitare a sumei cerute din somație pentru repararea prejudiciului material cauzat de pârât și până în prezent, prejudiciul n-a fost reparat benevol, astfel, în conformitate cu prevederile art. 32 alin. (2) a Legii privind protecția consumatorilor nr. 105-XV din 13 martie 2003, pârâtul urmează să achite reclamantei o penalitate în mărime de 10 % din prețul lucrărilor neexecutate de fapt, neconforme și materialelor necesare pentru construcție neprocurate, conform proiectului de execuție, achitate de reclamant, pentru fiecare zi de întârziere.

Astfel, consideră că pentru 65 zile (04 august 2013 – 09 septembrie 2013) suma penalității constituie 650 % din cei 205 319 lei necesari pentru recuperarea prejudiciului material, respectiv – 1 334 573,50 lei.

Solicită încasarea sumei nerestituite achitate anterior în avans pentru construcția casei în mărime de 205 319 lei, penalitatea de întârziere în sumă de 205 319 lei, în total prejudiciul material în valoare de 410 638 lei și prejudiciul moral în mărime de 20 000 lei.

La data de 10 februarie 2016 SRL „Natali-Construct” a depus cerere reconvențională împotriva Angelei Tcacenco privind încasarea sumei.

Prin încheierea Judecătoriai Râșcani, mun. Chișinău din 10 februarie 2016 s-a refuzat în primirea cererii reconvenționale depusă de SRL „Natali-Construct” împotriva Angelei Tcacenco cu privire la încasarea sumei.

Prin hotărârea Judecătoriai Rîșcani, mun. Chișinău din 28 aprilie 2016 acțiunea a fost respinsă, ca neântemeiată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 15 februarie 2017 a fost respins apelul declarat de Tcacenco Angela și recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Natali-Construct”, menținută hotărârea Judecătoriai Rîșcani, mun. Chișinău din 28 aprilie 2016 prin care acțiunea a fost respinsă și încheierea Judecătoriai Rîșcani, mun. Chișinău din 10 februarie 2016 prin care s-a refuzat primirea cererii reconvenționale.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut prevederile art. art. 512, 514, 572 Cod civil și art. art. 21 alin. (1), 32 alin. (1), (2) din Legea privind protecția consumatorilor nr. 105 din 13 martie 2003.

Cu referire la normele legale citate și în coraport cu materialele pricinii, instanțele ierarhic inferioare au relevat că din raportul de expertiză rezultă că, lucrările efectuate de către SRL „Natali-Construct” sunt calitative și corespund cerințelor și standardelor normativelor în construcții.

În partea ce ține de probele prezentate de reclamantă, devizele locale pentru lucrările de construcție, instanțele au conchis că, acestea nu reprezintă probe în sensul normelor Codului de Procedură Civilă, deoarece nu este clar cine este persoana care a întocmit acest deviz, funcția care o deține și autoritatea care o reprezintă, mai mult ca

atât prezentul deviz nici nu este confirmat prin ștampila autorității în cadrul căreia a fost întocmit.

Instanțele au reținut faptul că lucrările au fost încetate la inițiativa reclamantei, ceea ce duce în mod inevitabil la emiterea unei hotărâri de respingere a acțiunii.

La data de 12 aprilie 2017 Tcacenco Angela, reprezentată de avocatul Lazari Constantin a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii

În motivarea recursului a indicat că instanța de fond eronat a constatat că pe parcursul executării contractului, volumul lucrărilor a fost mărit de beneficiar, pe când de fapt volumul lucrărilor a fost mărit la inițiativa antreprenorului/intimatului, care a și declarat că costul lucrărilor la demisol, pe întregul perimetru al casei, este mult mai mare decât cel proiectat pe perimetrul la jumătate de casă.

Mai mult ca atât, mai invocă că calculele adăugătoare au fost efectuate tot de către conducătorul de șantier – Mardari Toma, pentru care recurenta a achitat suma de 4 900 euro, 3 500 lei, 3 490 lei și 1 000 lei, fapt pentru care Mardari Toma a și semnat pe verso la devizul de cheltuieli, ceea ce nu a fost reținut de către instanța de fond și nici de instanța de apel.

Susține că instanțele ierarhic inferioare nu au constatat corect anume sumele ce au fost achitate de recurentă și sumele ce au fost convenite cu intimatul și urmau a fi achitate.

Consideră important de reiterat că a avut mult mai multe cheltuieli adăugătoare, decât cele 245 319 lei înscrise în devizul de cheltuieli, și anume a procurat materiale de construcție pentru mansardă și acoperiș, a achitat costul lucrărilor de montare a acoperișului, cât și a înlăturat abaterile comise de intimat, în sumă totală de 169 686 lei.

Insistă că lucrările au fost stopate doar din inițiativa antreprenorului, care a evacuat muncitorii de la obiectiv/șantier.

Afirmă că a chemat de mai multe ori antreprenorul la obiectiv pentru ca să-și onoreze obligațiile asumate, iar drept dovadă sunt nu doar apelurile, dar și notificarea scrisă.

Comunică că nu este de acord cu concluzia instanțelor de judecată precum că prejudiciul material și moral nu este probat.

Mai susține că cheltuielile la construcția obiectului au fost întocmite personal de către administratorul antreprenorului, Mardari Toma, acesta fiind și diriginte de șantier, iar toate înscrisurile în deviz sunt întocmite de el personal.

Recurenta indică și asupra netemeinicii concluziei instanțelor ierarhic inferioare cu privire la faptul că nu au fost constatate abateri de la proiect, precum lipsa hidroizolării pereților demisolului și armarea insuficientă a grinzilor.

Confirmă că prejudiciul moral a fost cauzat prin sentimente de frustrare, suferințe continue, anxietate, dificultate în depășirea obstacolelor impuse din cauza ignorării intenționate a legislației în vigoare, circumstanțe ce au fost apreciate arbitrar de către instanțele de judecată inferioare.

Menționează și faptul că în urma stresului cauzat, prin acțiunile ilegale ale intimatului i-a fost constatat un grad de dizabilitate accentuat.

Invocă că instanțele nu au aplicat corect legea materială ce reglementează contractul de antrepriză din Codul civil, în special consideră că instanțele urmau să aplice art. 950 Cod civil.

Consideră că expertul Furdul Adrian care a participat în ședința de judecată din 19 ianuarie 2015, nu avea dreptul să fie invitat în calitate de expert, deoarece este condamnat în baza art. 328 alin. (1) CP la amendă în mărime de 250 u.c., cu privarea de dreptul de a ocupa funcții ce țin de activitatea controlului de stat pentru calitatea construcțiilor pe un termen de 2 ani prin sentința Judecătorei Râșcani, mun. Chișinău din 03 mai 2013, menținută prin decizia Curții de Apel Chișinău din 09 iulie 2013, iar prin decizia Curții Supreme de Justiție din 29 ianuarie 2014 recursul împotriva acesteia fost declarat inadmisibil.

Reiterează că instanța de apel nu a combătut argumentele apelantului și a adoptat o decizie neântemeiată și nemotivată, fiind încălcat art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Astfel, instanța de recurs consideră că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la data de 12 aprilie 2017 împotriva deciziei instanței de apel din 15 februarie 2017 în termen.

La data de 04 mai 2017, în adresa intimațiilor SRL „Natali-Construct” și Agenția pentru Protecția Consumatorilor a fost expediată copia recursului declarat de către Tcacenco Angela, reprezentată de avocatul Lazari Constantin, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței.

Însă, intimații nu și-au valorificat dreptul procedural respectiv și nu au depus referință în termenul stabilit.

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Tcacenco Angela, reprezentată de avocatul Lazari Constantin, este inadmisibil din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin. (2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Tcacenco Angela,

reprezentată de avocatul Lazari Constantin, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) CPC, or recurenta nu a invocat nici un temei care ar indica la ilegalitatea deciziei instanței de apel.

Mai mult, argumentele invocate în recurs se axează asupra fondului cauzei, constituind o reproducere a celor aduse în cererea de apel și în cererea inițială de chemare în judecată.

Prin urmare, argumentele recursului nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. art. 432 alin.(2), (3) și (4) CPC.

Aici, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ține să menționeze că conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul declarat de către Tcacenco Angela, reprezentată de avocatul Lazari Constantin, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Distinct de cele relatate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către Tcacenco Angela, reprezentată de avocatul Lazari Constantin, ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Recursul declarat de către Tcacenco Angela, reprezentată de avocatul Lazari Constantin, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Ion Druță

Tamara Chișca-Doneva